

1

**Budúcnosť a perspektíva
zabezpečenia vodných
zdrojov pre
pôdohospodárstvo.
Aj iných**

**Ľuboš Jurík
SPU Nitra**

The image features a decorative pattern of colorful leaves in shades of orange, green, and grey. In the bottom left corner, there is the logo of the Slovak University of Agriculture in Nitra (SPU), which consists of a stylized green plant icon followed by the text "SPU Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre".

2

3

Úhrn zrážkových vôd Slovensko

PRIEMERNÁ VÝŠKA ÚHRNU ZRÁŽOK ZA ROK
824 mm/rok

VYJADRENIE OBJEMU ZRÁŽKOVÉHO ÚHRNU
40.4 miliard m³/rok

Stanica Hurbanovo

Ukazovateľ/ Rok	1994	1995	1996	2017	2018	2019	2020	2021
Teplota								
priemerná	11,7	10,5	9,5	11,4	12,4	12,4	11,9	11,2
najvyššia	36,8	33,7	33,3	38,2	35,4	36,3	34,9	38,5
Zrážky (mm)								
ročný úhrn	572,3	655	600,8	550,0	579,6	573,0	522,3	445,7
najvyšší úhrn za 24 h	26,9	42,1	45,5	45,3	44,2	26,8	51,3	27,3

SPU
poľnohospodárska
univerzita v Nitre

4

Variabilita zrážok

Závislosť ročného úhrnu zrážok od nadmorskej výšky

Nadmorská výška [m n. m.]	100	200	300	400	500	1000	1500
Priemerný ročný úhrn zrážok [mm]	600	660	710	760	820	1120	1420

 SPU
 Slovenská
 poľnohospodárska
 univerzita v Nitre

5

Súčasnú klimatické zmeny

1. Zvyšuje sa teplota vzduchu.
2. Od roku 1955 do roku 2015 sa je rozdiel aj 100 mm. výpar z voľnej hladiny zvýšil o 50 mm. V niektorých rokoch
3. Zvyšuje sa extrémnosť zrážok - teda viac vody odteká povrchovým a podpovrchovým odtokom za významných zrážkovo-odtokových udalostí. Počas niekoľkých hodín!
4. Z každých 100 mm zrážok sa iba 10-28 mm zúčastňuje odtoku (variabilita podľa rokov a oblastí)! Zvyšok je výpar!
5. Menej vody môže vsakovať do pôdy a do podzemných **vôd** - menšie zásoby pôdnej a podzemnej vody.

 SPU
 Slovenská
 poľnohospodárska
 univerzita v Nitre

6

Súčasné klimatické zmeny

1. Zvyšuje sa teplota vzduchu,
2. Od roku 1950 sa zvyšovanie teploty vzduchu zrýchľuje. V niektorých oblastiach sa v posledných rokoch podiel snehu zvýšil o 50 mm. V niektorých oblastiach sa podiel snehu zvýšil aj 100 mm.
3. Zvyšuje sa extrémnosť zrážok – teda viac vody odteká povrchovým a podzemným odtokom za významných zrážkovo-odtokových udalostí, menej sa udržiava niekoľkých hodín!
4. Z každých 100 mm zrážok sa iba 10-28 mm zúčastňuje odtoku (varovná podľa roka a oblasti)! Zvyšok je výpar!
5. Menej vody v pôde, teda môže vsakovať do pôdy a hydrogeologickej štruktúry (do podzemných vôd).

7

Aké Opatrenia???

Vzhľadom k zvyšovaniu teploty vzduchu,
evaporácie a evapotranspirácie by sme mali
vedieť vodu
AKO?? zadržať,
AKO?? vsakovať
A AKO?? akumulovať!

Vodu v krajine

8

Voda v krajine extrémny

SPU
Slovenská
poľnohospodárska
univerzita v Nitre

9

9

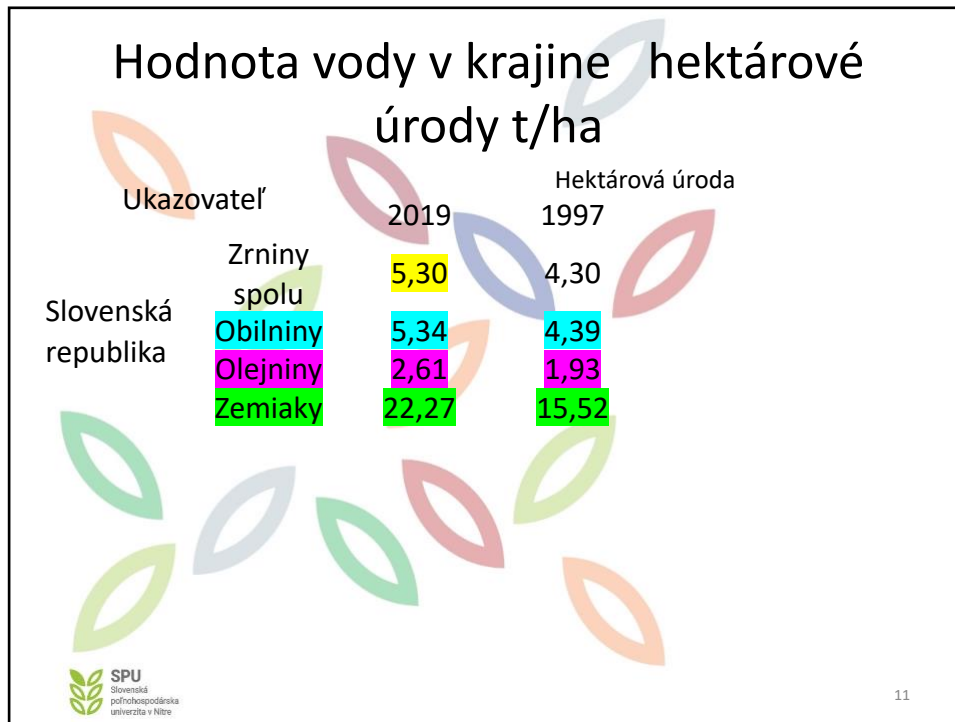
Hodnota vody v krajine hektárové úrody t/ha

Ukazovateľ	Hektárová úroda				
	2019	2018	2017	2016	
Slovenská republika	Zrniny spolu	5,30	5,38	4,81	6,37
	Obilniny	5,34	5,43	4,86	6,43
	Olejniny	2,61	2,83	2,66	3,07
	Zemiaky	22,27	21,90	20,09	21,46
Ukazovateľ	Hektárová úroda				
	2000	1999	1998	1997	
Slovenská republika	Zrniny spolu	2,67	3,78	3,99	4,30
	Obilniny	2,71	3,86	4,06	4,39
	Olejniny	1,49	1,67	1,68	1,93
	Zemiaky	15,47	14,33	14,33	15,52

SPU
Slovenská
poľnohospodárska
univerzita v Nitre

10

10

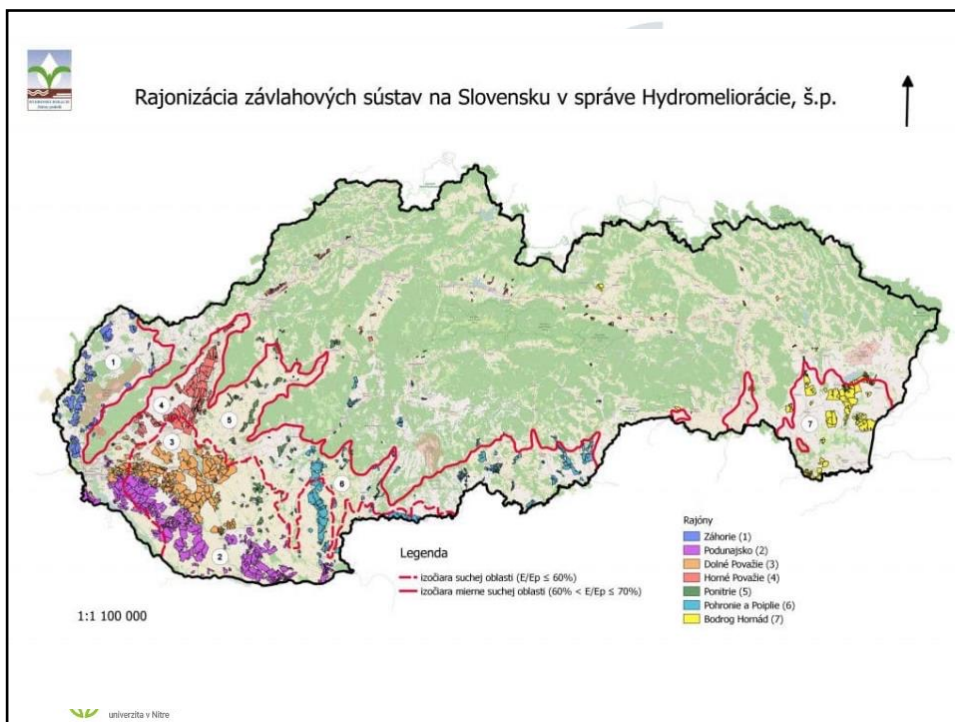
11

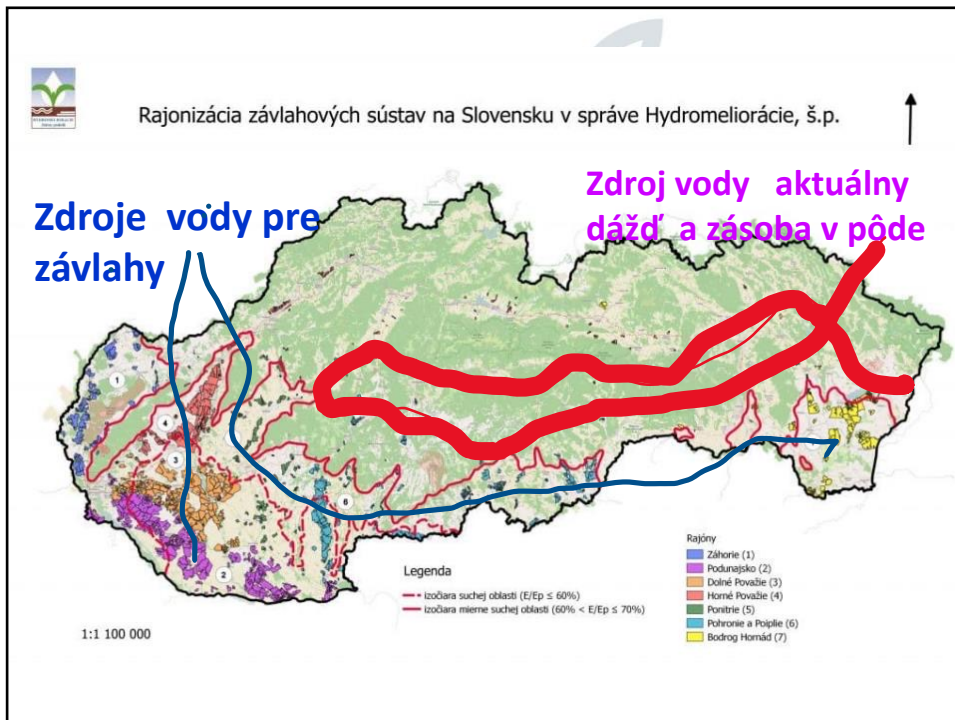
12

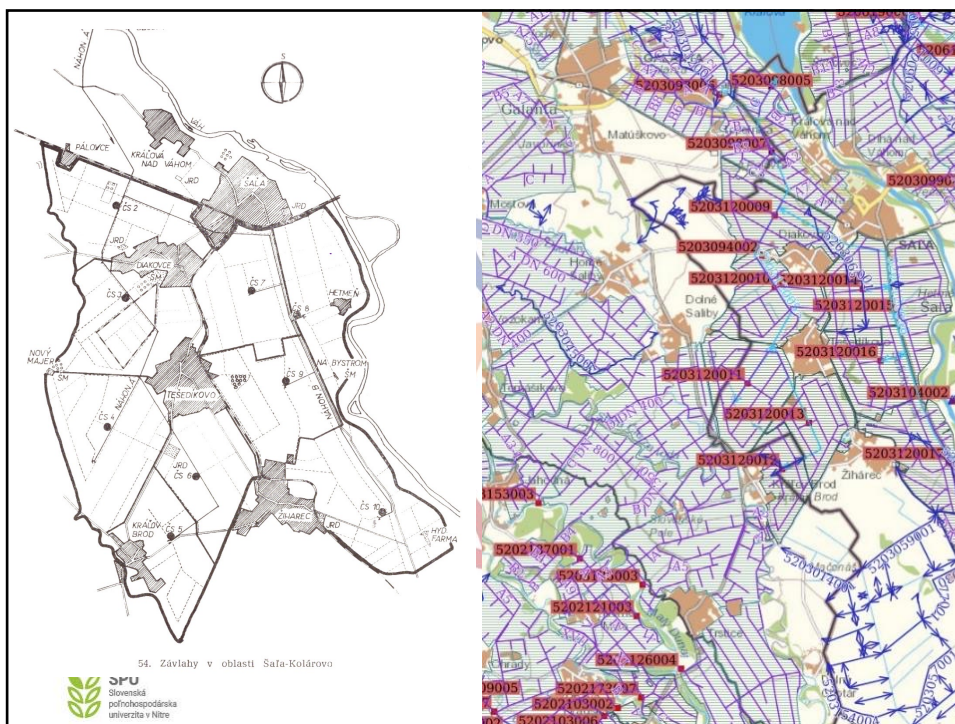
13

14

15

16

Závlahy - Oblasť Komárno

SPU
Slovenská
poľnohospodárska
univerzita v Nitre

17

Zdroje vody pre závlahy

Vodné toky (Kanále)

Vodné nádrže

Podzemná voda – studne

Podzemná voda – štrkoviská

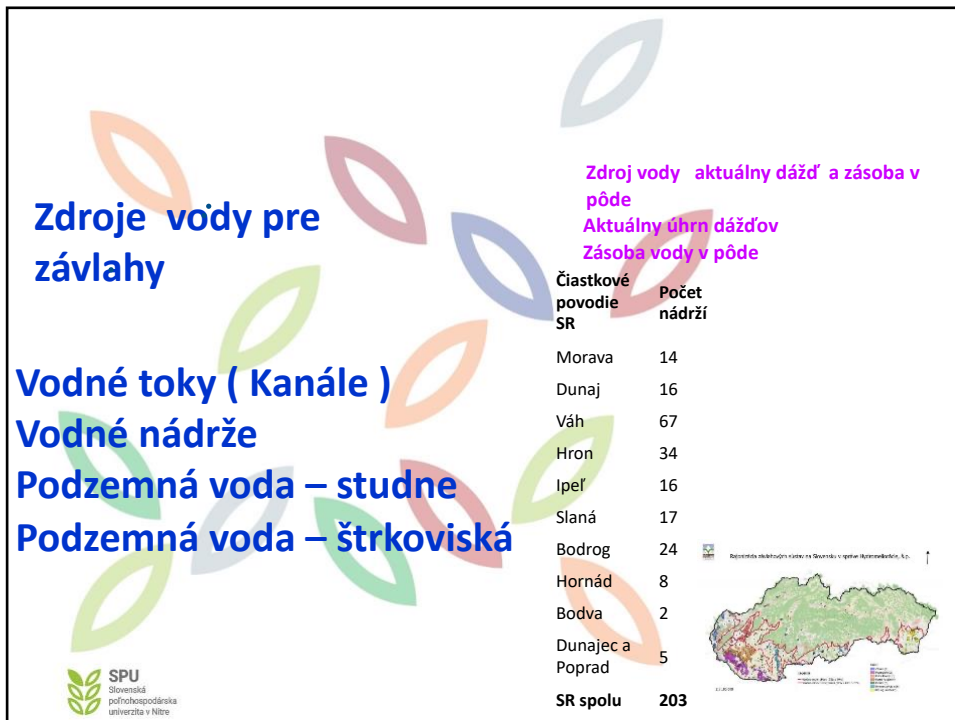
Zdroj vody aktuálny dážď a zásoba v pôde

Aktuálny úhrn dážďov

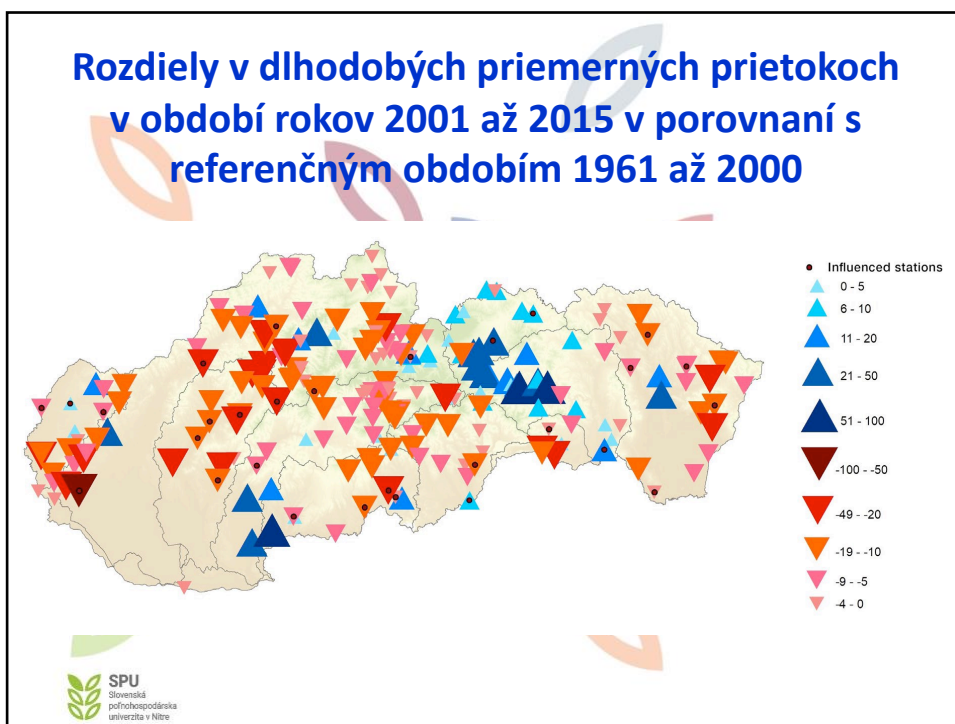
Zásoba vody v pôde

SPU
Slovenská
poľnohospodárska
univerzita v Nitre

18

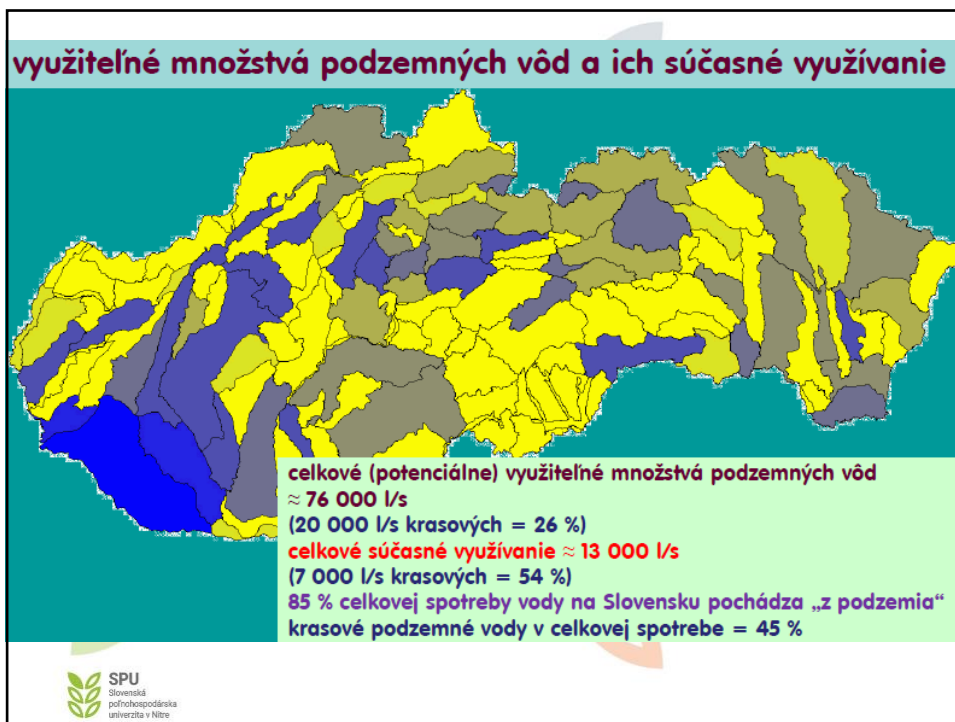
19

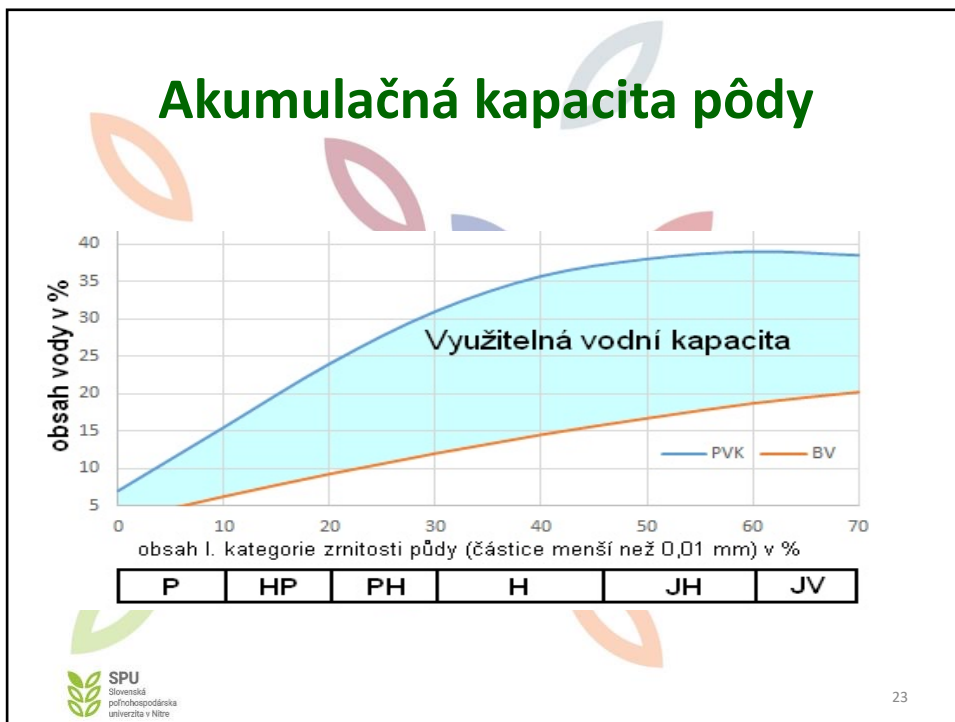
20

21

22

23

24

25

26

Tvorba pôdy erózia retencia

Hĺbka pôdy Strata pôdy (t/ha/rok) Slovensko
Plytké pôdy (0,3 m) 5 t/rok
Stredne hlboké pôdy (0,3-0,6 m) 10 t/rok
Hlboké pôdy (0,6-0,9 m) 15 t/rok
Veľmi hlboké pôdy (nad 0,9 m) 20 t/rok

.....Druhá vec je, že je to celé o poľnohospodároch, ktorí sa k prísnejším opatreniam stavajú veľmi negatívne. Čo by sa zmenilo, keby bola v legislatíve hodnota 3t/ha?
Zmenil by sa stav?

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
 Mlyn Preseľany 2021 27

27

monitoring vody SK transport nerozpustných látok z územia SK

Rok	priemerný		mokrý		suchý	
	1991	1991	2013	2013	2022	2022
	Nerozpustné látky 105oC mg/l		Nerozpustné látky 105oC kg/rok			
Profil						
Dunaj - Štúrovo	25,290	1812023240	68,580	4913742735	21,460	1537604536
Ipeľ - Ipeľský Sokolec	57,500	38279185,2	89,250	59415952,68	31,920	21249940,72
Hron - Kamenín	27,130	46808326,61	41,670	71894691,12	24,380	42063656,57
Slaná - Lenártovce	27,000	11724769,44	139,000	60360850,08	16,680	7243302,01
Bodva - Hostovce	61,330	11217796,7	51,250	9374076	13,030	2383301,664
Bodrog - Streda nad						
Bodrogom	53,250	190314162,4	36,080	128949013,7	13,320	47605345,4
Hornád - Hidasnemeti	71,300	71435378,74	52,170	52269056,22	30,460	30517835,01
	Priemer					
Spolu POVODIE rieky DUNAJ	46,114		68,286		21,607	
Odnos v kg/rok		2 181 802 859		5 296 006 375		1 688 667 918
Odnos v tonách /rok		2 181 803 ton/rok		5 296 006 ton/rok		1 688 668 ton/rok
Odnos v m3 pôdy		808 075 m3 pôdy		1 961 484 m3 pôdy		625 433 m3 pôdy
Nákladné autá na odvoz pôdy	ks	150 469		365 242		116 460
Dĺžka kolóny naložených aut	km	1 062		2 579		822

nie je zarátaný odnos usadený v nádržiach a tokoch

univerzita v Nitre

28

29

Zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy

Ak pôdna služba zistí hrozbu poškodenia poľnohospodárskej pôdy alebo poškodenie poľnohospodárskej pôdy, alebo degradáciu poľnohospodárskej pôdy, orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy (§ 23) na jej návrh uloží vlastníkovi alebo užívateľovi vykonať opatrenia na ochranu pred jej poškodením a degradáciou alebo opatrenia na odstránenie nežiaduceho stavu.

A naozaj???

SPU
Slovenská
poľnohospodárska
univerzita v Nitre

30

31

32

Ďakujem za pozornosť.

Ľuboš Jurík, prof. Ing. PhD.

Ústav krajinného inžinierstva
Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Hospodárska 7, 949 76, Nitra,

